

sa caritatis obligatione. Si autem ignorantia versaretur circa alia, et esset invincibilis; ita ut poenitens esset in perfecta bona fide, non debet Confessarius eum monere, si nullus inde speretur fructus, et imo timeatur peccatum formale. Nec potest dici: si poenitens admonitus esset, jam peccaret, ergo est indispositus; nam si Confessarii praesumere vellent interpretativas poenitentium dispositiones, valde paucos absolverent, dum possent judicare quod multi, e. g. si tormentis tentarentur a fide deficerent: sufficiergo in poenitente ea dispositio actaulis generalis, id est ut hic et nunc statuat non amplius peccare in quocunque casu in communi.

Hinc si poenitens qui contraxit matrimonium invalidum ob impedimentum occultum, in bona fide versetur, et sit periculum infamiae, scandali, incontinentiae si declaretur nullitas, relinquatur in bona fide, donec ei dispensatio obtineatur, quae post matrimonium potest dari

ab Episcopo, etiam in dirimentibus, si difficilis sit recursus ad Papam. Si sponsis in ecclesia paratis pro nuptiis, alter eorum aperiret impedimentum occultum, et non possit matrimonium sine infamia differi, conjungantur, et postea recurratur ad S. Poenitentiariam. Similiter quandoque omittenda est admonitio pro restitutione, dum nempe nulla spes fructus affulget, quia evitari prius debet damnum spirituale proximi quam temporale.

Animadvertisendum tamen non debere Confessarium esse tam facilem ad judicandum quod poenitens cognita veritate nollet parere; semper autem potest differe admonitionem ad illus tempus in quo sperat eam profuturam. Excipe tamen si poenitens interrogaret, vel si ignorantia noceret communitati; hinc monendi sunt Principes, Praelati, Parochi, Confessarii qui male suis officiis funguntur; aliunde difficulter istorum ignorantia erit invincibilis, et licet talis esset, semper damnum spiri-

tuale afferret communitati. Eodem modo moneantur illi qui Sacramenta frequentant, ne ab iis alii pravum exemplum sumant. Si dubitetur an admonitio non indispensabilis sit profutura aut obfutura, omittatur, nam potius vitanda sunt mala formalia quam materialia. Idem dicendum de correctione fraterna.

30. Confessarius tenetur sub gravi absolvere poenitentem dispositum, quamvis haberet opinionem aliquam ab ipso judicatam probabilem, et a Confessario diversimode, in qua tamen non constaret aperte esse peccatum mortale, quod caeteroquin non est faciliter judicandum. Ratio hujus sententiae est quia poenitens facta recte confessione habet ius certum et strictum ad absolutiōnem, unde Confessarius gravem ei irrogat injuriam si neget absolutiōnem, quoties poenitentis opinio ei non videtur omnino falsa.

31. Confessarius qui novit ex confessione complicis peccatum ab alio poenitente negatum, non potest

hac cognitione uti ut negantem plus interroget in particulari quam alium, nisi ab altero complice de hoc specialiter obtinuisse licentiam. Videatur tamen quod neganti absolutio possit dari conditionate. Si autem Confessarius extra confessionem novit certo peccatum in confessione negatum, non potest absolvere, modo non adsit prudens dubium quod de hoc jam apud alium sit confessus; si autem dubitat, cum in dubio standum sit poenitentis depositioni, et potest et debet eum absolvere.

32. Confessarius tenetur reparare quantum potest defectus quos admisit in confessione; hinc si sine gravi culpa absolutionem non protulit, aut sine jurisdictione absolvit, non tenetur cum suo dedecore aut gravi incommodo poenitentem admonere; excipe si talis Confessarius esset Parochus, aut poenitens esset in mortis periculo. Si autem cum gravi culpa erravit in administratio-ne hujus sacramenti, Sacerdos qui-

—96—

cumque sit tenetur cum gravi incommode ad errores reparandos, et ex justitia, quamvis non sit Parochus, quia intercedit quasi contractus inter poenitentem et Confessarium.

Si Confessarius cum sua gravi culpa poenitentem a restitutione deobligavit, tenetur cum suo gravi incommode, licentia ab eo petita, eum monere, siccus teneretur ad restitutionem, quoties si debito tempore poenitentem admonuisset, jam ille restituisset. Si autem cum levi culpa poenitentem a restitutione deobligavit, tenetur cum levi incommode eum de obligatione admonere, quam admonitionem si omittat, tenebitur ad restitutionem, quia suum consilium pergit influere in damnum proximi. Si in confessione monitionem tantum omisisset, licet etiam ex malitia, peccasset graviter, sed ex justitia ad nihil teneatur, quia tunc deesset positivus influxus in alterius damnum, qui

—97—

semper requiritur pro restitutionis obligatione.

33. Non loquatur cum poenitente sine ejus licentia de confessione peracta, etiam ad errores reparandos.

34. Non excusatur a gravi culpa simplex Sacerdos quia sua cordia negligit audire confessiones, aut ad id se habilem reddere, cum videt gravem necessitatem qua premitur locus in quo moratur.

35. A reservatione non excusantur ignorantes, sed tantum a censura, si adsit. Casus papales, exceptis duabus, nempe accusatione sollicitationis contra Sacerdotem innocentem, et receptione donorum a regularibus, qui casus reservantur sine censura, principaliter sunt reservati propter censuram, et ideo ignorantes illam excusantur a reservatione: econtra per casus episcopales principaliter reservantur peccata, licet sit eis adnexa censura, unde etiam ignorantes non excusantur a reservatione.

36. Ordinarie non reservantur nisi peccata externa gravia, consummata et perfecta in sua specie.

37. Cum non potest adiri superior quia longe abest, potest inferior indirecte absolvire a reservatis urgente aliqua causa, v. g., ut vitetur scandalum aut infamia, ut satisfiat praecepto Paschali, aut quia poenitens deberet diutius manere in mortali: sed cessante impedimento, tenetur postea poenitens superiori se praesentare ut absolvatur directe.

38. Reservatio injusta nihilominus est valida.

39. Peregrini, quantum ad reservationem, judicandi sunt juxta leges Diocesis in qua reperiuntur, nisi forte a patria migrassent in fraudem reservationis, nempe eo fine unico et principali proficiscerentur ut alibi facilius absolverentur, non autem si discedant pro aliis negotiis, vel ut reperiant Confessarium incognitum, prudentiorem, etc.

40. Poenitens qui bona fide reservatum confitetur Confessario simplici, aut obliviscitur illius, valide absolvitur, quia directe a non reservatis, et indirecte a reservato; haec est sententia communis, quae si es- set falsa, suppleret Ecclesia jurisdictionem.

41. Qui confitetur superiori reservatum, etiam per confessionem sacrilegam, eximitur a reservatione, quia jam obtentus est finis reservationis qui est ut subjiciatur peccatum judicio superioris.

42. In dubio an poenitens incurrit nec ne aliquam reservationem, potest a simplici Confessario absolvi, sive dubium sit facti, sive sit juris, aut negativum, aut positivum.

43. In sigillo sacramentali non datur parvitas materiae.

44. Potest Confessarius uti notitia habita extra confessionem, modo non manifestet aliquam circumspectiam ex sola confessione cogniti-
10

—100—

tam, sed valde cavendum ne fiat pro circumstantibus periculum scandali, et putent sic confessiones revealari.

45. Confessarius non potest uti licentia accepta a poenitente loquendi de confessione, si eam obtinuerit repetitis petitionibus et importunis, aut si eam poenitens ravocaverit.

46. Frangit sigillum qui utitur notitia confessionis ad externam gubernationem in gravamen poenitentis, v. g., ad negandum officium, si non aliunde eum noscat indignum, item qui a servo claves auferat, qui aliquem torvo oculo aspicit. Sed potest Confessarius uti notitia confessionis quoties non subest gravamen nec revelatio, v. g., poenitentem humanius tractare, casui studere, alios monere in generali, ab aliquo damno majori diligentia cavere, modo nemo possit suspicari quod ea orientur e confessione, securus haec major diligentia foret semper graviter illicita. Confessarius nemini potest negare schedulam de

—101—

sola confessione peracta, tacendo de absolutione.

47. Non licet uti scientia acquisita in confessione nisi quando moraliter certum est non adesse aliquam fractionem sigilli, aut aliquod gravamen poenitentis; in hac materia numquam licet ea uti opinione probabili quae secum fert periculum gravaminis poenitentis, numquam enim licet opinione uti quae potest vergere in damnum juris certi quod proximus possidet; certum est autem quod proximus possidet jus certum ne gravetur ex sua confessione.

48. Bulla Gregorii XV circa omnes Sacerdotes qui personas quaecumque illae sint ad inhonesta interesse, sive cum aliis quomodo libet in actu confessionis sacramentalis, sive ante, sive post immediate, seu occasione, seu praetextu confessoris, etiam confessione non secuta, sive extra confessionis occasionem in confessionario, aut in loco quocumque ubi confessiones audiuntur,

—102—

seu ad confessionem audiendam electo, simulantes confessiones audire, sollicitare pro se, vel aliis tentaverint, aut cum eis illicitos et in honestos sermones, sive tractatus haberint, mandat omnibus Confessariis, ut suos poenitentes quos novarent fuisse ab aliis sollicitatos monent de obligatione denuntiandi sollicitantes, seu tractantes, Episcopis,

Sunt denuntiandi, licet jam iurisdictione privati sint, licet sollicitatio fuerit mutua, licet poenitens consenserit (quod non tenetur dicere, et ne quidem de hoc potest interrogari), licet dudum evenerit, licet Confessarius ab aliis jam fuerit accusatus, licet pro alio aut alia sollicitaverit, licet sit jam emendatus, et quidem a longo tempore, quia finis Ecclesiae in imponenda tali obligatione non est solum ut reus emendetur, sed etiam animadversio in hujusmodi delicta ad aliorum exemplum. Non tenetur autem ad denuntiandum poenitens quae sola so-

—103—

llicitavit, licet Confessarius consenserit.

Non potest absolviri poenitens nisi prius denuntiaverit, aut promiserit se quam primum poterit denuntiaturum. Si non possit per se, teneatur per alium id praestare, aut per litteras, aut mediante ipso Confessario ab Episcopo ad hanc denuntiationem excipiendo delegato, quod rarum esse debet. Si absolute poenitens nolit denuntiare, scribat Confessarius Romae pro dispensatione ab hac obligatione, et interim non absolvat. Qui non denuntiat intramensem a die quo novit obligationem, incurrit excommunicationem ipso facto, donec denuntiaverit; cum autem executa est denuntiatio, quisvis Sacerdos potest absolvire a censura contracta propter dilationem.

49. Qui injuste accusat, aut procurat accusationem Sacerdotis innocentis de sollicitatione, incurrit reservationem papalem sine censura.

50. Confessarius debet admone-

re poenitentem de obligatione denuntiandi, licet haec admonitio non sit profutura. Denuntiatio exigitur non tantum a poenitentibus, sed ab unoquoque qui id sciat, modo sciat a personis fide dignis, licet promiserit secretum cum juramento, excipe si secretum sit manifestatum ad consilium capiendum.

51. Quando verba aut facta sunt verae sollicitationes, et dubitatur quis sit Sacerdos sollicitans, denuntiatio est facienda, ut superior possit inquirere de persona; non autem quando est certus Sacerdos, sed dubitatur an verba aut facta ejus sint verae sollicitationes, quia in dubio nemo debet fama sua privari.

52. Sacerdos sollicitans incurrit perpetuam inhabilitatem ad celebrationem Missae, et, ut videtur, etiam ante sententiam. Multa sunt verba quae indirecte continent sollicitationem et denuntiationem exigunt. Judicetur nomen sollicitantis, tempus, locus, aetas, statura, capilli.

Juret poenitens se praefatam denuntiationem nemini communicaturum.

DE EXTREMA UNTIONE.

53. Extrema Unctio debet dari infirmis qui tam graviter laborant ut mortis periculum imminere videatur (*Rit. Rom.*); quando potest infirmo non jejuno praeberi viaticum, potest etiam dari Extrema Unctio. Gravissime peccant qui illud tempus aegroti ungendi observare solent, cum jam omni spe salutis amissa, vita et sensibus carere incipiat (*Cat. Rom.*).

In eadem infirmitate iterari non debet nisi diurna sit, aut, cum infirmus convaluerit, iterum in periculum mortis incidat (*Rit. Rom.*).

Non debet dari perpetuo amentibus, nec pueris ratione parentibus, sed detur ea pollutibus, licet non sint apti ad communionem; in dubio detur sub conditione, idem dicatur